

Viðmerkingar.

RICHARD LONG SIGUR:

„Um nú P. M. Dam hevði viljað havt eitt úrslit á tingi, um hann hevði havt sannan hug til at fáa skip til landið og ikki til at fáa nakað at agiterað við, so hevði hann latið sínar menn, tá ið hansara luftkastel var skramblað niður, atkvøtt (meinar atkvøðið) fyri sjálfstýrisflokksins og fólkaflakksins góða uppskoti, sum hevði útvegað til brúks til skipakeyp fyri 5 milliónir kr., sum óivað eru nóg mikið til hetta fyrsta árið, tí so hevði hann einki at agiterað við. So mátti heldur vera skipaneyð í Føroyum.“

Og so er sannleikin, at »sjálfstýrisflokksins« og fólkaflakksins settu einki seruppskot fram. Teir høvdu einans eitt seralít við ymsum »betragtingum«.

Javnaðarmenn hava so stutt yvirhøvdur ikki haft høvi til at greitt atkvøðu fyri ella til at felt nakað seruppskot hjá hesum flokkum (sí lögtingsmal nr. 1/VI—1944: Endurnýggjan av skipafloftanum). Lesararnir hava grund til at spyrja:

»Er Long fullkomuliga óvitandi sum lögtingsmaður ella setur hann fram tilik ósannindi við vitandi og vilja og »kynismus«?

RICHARD LONG SIGUR:

»Skipatrot er. Tað veit hvør maður. Og hvørt hugsandi kykt veit eisini, at ábyrgdin fyri, at vit ikki — sum Íslendingar hava gjørt — hesi 5 bardagaárini hava bygt hópin av smærri færum her heima afur fyri tey, ið vit hava mist, liggur hjá teimum monnum, har ímillum P. M. Dam, sum í mai 1940 settu seg hendur í hupp í landsnevndini at fræst yvir, at nú vóru teir »ministarar«, og so kundi endurnýggjan av skipafloftanum biða til bardagin var at enda. Ábyrgdina fyri viðatrotið hevur sambandsamgongan av 1940, ábyrgdina fyri, at vit ikki fingi bygt meiri enn 5 skip í Sverki, hava teir somu mennir, har ímillum P. M. Dam og L. Zachariassen, sum í 1940 bundu okkum so niður at vit ikki vóru ferir fyri sjálvi at samráðast við Svenskarar um peningagjalðið.“

Og so er sannleikin, at javnaðarmenn við tað sama, kriggið brast á, í vørunevndini settu fram uppskot um at hitt almenna skuldi átaka sær ábyrgdina fyri allari innflytan av byggitilfari. Men hesum setti afturhaldið við Jóanes bónda Patursson á odda seg harðliga í móti og bar fram uppskot um — og fekk viðtikið — at teir stóru viðahandlararnir skuldu verða spurdur, um teir kundu og vildu átaka sær tilflytingina av byggitilfari til Føroyar. Og teir svaraðu, at teir bæði vildu og kundu gera tað. Og harvið var byggitilfarsuppgávan lögð í hendurnar á teim

privatu »stóru« og harvið varð sýtt landinum at »hava nakað við tilflutningin at gera.

Av hesum sæst, at tað eru teir »privatu stóru« hjá Long og fólkaflakkinum og eingin annar, sum hevur ábyrgdina fyri byggitilfars-trotinum, og at tað er so ósatt sum tað yvirhøvdur kann vera, tá ið Long roynir at fortelja fólki, at P. M. Dam var við at »sitja hendur í hupp« og lata »endurnýggjan av skipafloftanum biða, til bardagin var komin at enda«.

Viðvikjandi tí, at maður ikki kundi sleppa til Sverki at samráðast við Svjar, so er tað emans Bretar og hvørki P. M. Dam ella nakar Føroyingur, ið hevur skyld í tí. Tí bæði P. M. Dam og aðrir Føroyingar strongdu sum hardast á Bretar. Men teir segdu nei.

Eisini í hesum ferri fer Long fram við ósannindum og grundleysum briksli.

Men tað er alt at gera, um tað yvirhøvdur hevði haft nakran týðning; um maður slapp til Sverkis, tá ið Long í einum meirluta »kynisk« feldi eitt javnaðarmanna uppskot, ið ljóðaði soleiðis:

»Landsnevndin fær heimild til tingsins vegna at »kontrahera« um skipabygging«.

Hvat skuldi ein umboðsmaður gjørt í Sverki, tá ið Long og fylgissveinar í tinginum høvdu sýtt landsnevndini at gera sum hin íslenska stjórnin at »kontrahera« um bygging av skipum, og tá ið teir, ið peningin eiga, ikki vilja »kontrahera« (smbr. 10 eiktrolararnar), og tá ið teir, sum ov hltan pening eiga, men sum annars vildu »kontrahera«, ikki kunna fáa pening til skipakeyp, tí Long og aðrir nokta? (Framhald).

Kunngerð nr. 6.

Kunngerð um sigling úr Føroyum til hin partin av kongadøminum.

Bretski flotakommandanturin í Føroyum hevur sagt amtinum frá, at hann nú kann geva ávising fyri sigling úr Føroyum til Kristiansand, Noreg, har nærri ávising verður at fáa fyri sigling til Keypmannahavnar.

Siglingarávising verður givin frá Admiralty House, Tórshavn.

Hereftir kunnu fyríbils øll føroysk fæ, sum ætla sær til Danmarkar, sigla úr Føroyum til Keypmannahavnar, men givin siglingarávising má gjølda verða yvirhildin. Aðrenn ferðin byrjar, má politiið (sýslumaðurin) fáa boð, og tær áleggingar ella fyriskipanir viðvikjandi fari, manning og ferðafólki, sum skipseftirlitið ella politiið gevur fyri slíka ferð, mugu haldað gjølla.

Manning og ferðafólk mugu øll hava gyldugt ferðapass.

Allur útflutningur úr Føroyum av bankaseðlum, myntum og virðis-skjølum er treytaleyst bannaður.

Viðvikjandi útflutningi av vørum verður fyrisett smbr. lóg nr. 288, 2. september 1939, smbr. kunngerð nr. 33, 23. oktober 1940, í samband við galdandi forboð um at flyta vørum úr Føroyum til Danmarkar, at hesi forboð galda allari vøru, fiskur og fiskaframleiðslu undantikið. Undantak frá hesum verður givið av amtinum og kann væntast í størst møguligan mun.

Eingin vøra burtursæð frá fiski og fiskaframleiðslu má hereftir útflytast úr Føroyum til Danmarkar uttan so er at serstakt loyvi verður givið av amtinum.

Henda skipan, sum samtykt er av landsnevndini, er bráðfengis og verður broytt so skjótt, viðurskiptini loyva tað.

Galdandi forboð um útflutning av vørum til útheimin verður framvegis í gildi.

Færø Amt, d. 24. Maj 1945.

H. N. Olesen.
Fm

KONGLAR

Fólkaflakksurin hevur stovnað nýggjan politiskan filial. Sum kunnugt fingi teir ein á Bartalsmessu við Rikardi Long á odda. Hesin nýggi skal cita Føroya Socialistiska Republik. A. Ziska skal verða stýrismaður og A. Árting skrivari.

Guttormur Eysturoy, Peter Mohr Dam og Georg Lindenskov-Samuel sen skulu fara og kappvelta. Kappveltingin skal fara fram í Havnardali, og er ætlanin, at hon skal verða eitt lið í tí eggingararbeiði, sum gjørt verður í Føroyum fyri at fáa fólk at fara aftur til jørðina.

Demonstratiónsgongdin sum vit søgdu D. Danielsen hevði borið fram, hevur nú verið, og sum sagt verður frá, var hon sera valeydnað.

Vit frætta, at hon hevur ávirkað so mikið, at mangur fólkaflakksmaður, sum áður stóð á geilarnhorninum og talaði politikk, er farin við hakanum og tæðleypinum at velja eplir. Og í Kirkjubø er bóndin farin at seta oksar við.

Sambandsmenn (Føroyatjóndir) eru farnir at hugsa um, hvat ið skapti gleðina í Føroyum, tá ið Danmark gjerdist frítt. Summir halda tað vera ein aldargomul góðvild og trúskapur, sum situr í Føroyinginum, aðrir vilja meina, at gleðin skaptist av vitanini um ta valasteðu, Danmark er í.

»Dagblaðið« og Fólkaflakksurin eru illa við, tí Buhl, danski statsministarinn, hevur sent takkartelegram til »Hilbert og Medhjælperen«, og er so ófólkaligur ikki at nevna

teir og teirra starv. Menn vilja halda, at av tí flokkurin einki hevur gjørt hesa ringu tíð, er Thorstein Petersen nú sloppin sær í hesa pris-nevndirnar. Hann roynir at hava sær okkurt smátung at leggja fram, tá ið hann kemur at mæta teimum »har niðri«.

GENTA

søstir til eitt minni heim í stórbygd. Miðaldrandi hjún við ongum barni og ongari kúgv. Maðurin roytir fugl og hjálpir at vaska upp. Nógva frítt og sleppst at ganga úti um kvøðið, so leingi ein vil, eingin viss tíð at koma upp um morgunin. Radio stendur frá til góðan dansimusikk allan dagin. Góð løn.

Rikard Long er afturfunnin í Figgjarhallsberginum. Hann var rættiliga illa komin til skaða, men vildi tó ikki verða borin heim. Hann tóktist at vera illur og tosaði í heilum um menn, sum høvdu lokkað seg í óferi og síðan vóru rýmdir. Slíkar menn skuldi hann ikki hava álit til, og við teimum fór hann ikki aftur at geva seg í Figgjarhallsbergið.

Henda tíð hevur verið ein leys tíð, mong hava gingið út um vegin, og mangur maður hevur funnið fremmandan fugl í reiðrum.

»Dimmalætting« er í hesum døgum ágrýtin at vissa um, at samviðskur hjá sambandsfólki hesum viðvikjandi er rein sum snjó. Eingin av teimum hava hvørki í orði ella í gerningi sýnt nakran ótrúskap.

Vit hava øll frætt, at allastaðni í Føroyum gjerdist stóru fagnaður, tá ið boðini komu, at Danmark var frígjørt frá týskum valdi. Men sum altíð er í hesi verð, so hevði henda gleðishending síni sker. Tá ið flegginu skuldu vindast á stong, birtist mikið klandur í mongum heimum, seliga fólkaflakks, um hvat flagg, ið flaggað skuldi verða við. Mennir vildu fara eftir tí føroyska flagginum, men konurnar sum av ókendum orsökum aloftast eru sambandssinnaðar, tað ið eisini gav seg til sjónar, tá ið menn drógu niður tað danska flaggið av lögtingestengini, strongdu harðliga á, at Dannebrog skuldi upp.

Henda ósemiliga træta legnaðist tó á tann hátt, at bæði flegginu vóru vundin á stong, og hingu tey so og veittraða so vinaliga móti hvørjum øðrum sum ein mynd á sátt og semju millum hjún og lond.

Matvøur

og aðrar húsarhaldsvøur hjá

Karl K. Mouritsen.

Tlf. 497. Tórslavn. Tlf. 497